

Bestuurders voor gezamenlijke gebiedsontwikkeling tussen Haarlem en Amsterdam

Veel gaat veranderen in de strook tussen Haarlem en Amsterdam. Deze Oost West radiaal heeft sinds de komst van de trekvaart een belangrijke verkeersfunctie. Er liggen nu intensief gebruikte spoor- en autoverbindingen. De aandacht voor het gebied als geheel bleef versnipperd over deelplannen. Als het aan de betrokken bestuurders ligt, gaat dat veranderen. Op initiatief van de Haarlemse stadsbouwmeester Max van Aerschot organiseerde Architectuur Lokaal op 28 januari een gesprek van overheden, ontwerpers en andere deskundigen over de kansen om dit gebied als geheel een kwaliteitsimpuls te geven.

Direct betrokken zijn de provincie Noord-Holland, de gemeente Haarlem, de gemeente Haarlemmerliede-Spaarnwoude en in Amsterdam vooral de stadsdelen Nieuw-West en West.

Stuk voor stuk zijn de betrokken bestuurders geïnteresseerd in samenwerking bij de verdere gebiedsontwikkeling. Het gaat dan niet alleen om mobiliteit, maar ook om landschap en recreatie, wonen en bedrijvigheid. Dat bleek uit bijdragen van gedeputeerde Rob Meerhof, de wethouders Ewout Cassee en Rob Van Doorn (Haarlem), burgemeester Bert Bruijn (Haarlemmerliede) en de Amsterdamse stadsdeelbestuurders Paulus De Wilt en Dirk De Jager.

Ton Venhoeven, rijksadviseur voor de infrastructuur, hield een pleidooi om de nieuwe treinstations Spaarnwoude en Halfweg uit te bouwen tot knooppunten waar diverse vormen van mobiliteit samen bijdragen aan de ontsluiting en duurzame ontwikkeling van het gebied. Uit het gesprek bleek, dat daarbij grenzen nodig zijn aan de verdere verstedelijking. Immers, het gebied heeft ook grote recreatieve mogelijkheden als 'metropolitaan landschap'. En voor de bevolking staat de leefbaarheid al jaren onder druk van de verkeersoverlast. De uitdagingen waar het gebied voor staat zijn de illustreren aan de ontwikkeling van Sugar City in Halfweg. De activiteiten hier leiden tot intensivering van het verkeer, maar het is wel een zeldzame kans om behoud van industrieel erfgoed te financieren. Gedeputeerde Meerhof wees erop, dat dergelijke nieuwe economische dragers nodig zijn, nu rijkssubsidies wegvallen. Een ander nieuw gegeven is de verbetering van de onderlinge verhoudingen. Terwijl in het verleden overheden hier met de rug naar elkaar stonden, weten bestuurders elkaar nu te vinden.

Tijdens de bijeenkomst kwam een brede groep experts aan het woord:

Jaap Evert Abrahamse, senior onderzoeker historische stedenbouw Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Zef Hemel, directeur Dienst Ruimtelijke Ordening Amsterdam, Willem van Heijningen, Asset Developer NS Poort, Wouter Veldhuis, stedenbouwkundige Must Herman Verhagen, senior consultant Good Company, Ben Vieveen, directeur Werkmaatschappij Almere – Amsterdam en Paul Wintermans, architect van Quist Wintermans architecten

Al deze deskundigheid was nodig om recht te doen aan de complexiteit van het gebied. Toch is gebiedsontwikkeling geen zaak van experts alleen. Geconstateerd werd, dat in een volgende fase inbreng van de bevolking niet kan worden gemist.

Hoe nu verder? Wethouder Cassee waarschuwde voor het gevaar van verzanden in langdurige studies, hij toonde zich voorstander van concrete bestuurlijke vervolgacties op de korte termijn. De komende weken volgt overleg over de volgende stap in deze gebiedsontwikkeling. Er is geen blauwdruk beschikbaar. De gewijzigde politieke en economische verhoudingen anno 2011 maken pionierswerk nodig.

Expertmeeting Halfwegzone

RG/314.241
100618

Aanleiding

Op basis van de structuurvisie van de gemeente Haarlem worden een aantal gebiedsvisies uitgewerkt. Het doorpraten met experts en het ophalen van kennis die er al is binnen gebieden, kan bijdragen aan een meer voldragen gebiedsvisie Haarlem - Halfweg - Amsterdam en/of Westelijke Rondweg - Bollenstreek.

Initiatief

Max van Aerschot, Stadsbouwmeester, Gemeente Haarlem

Facilitator/organisator

Nirov, Postbus 30833, 2500 GV Den Haag. Rob te Grotenhuis, projectleider, grotenhuis@nirov.nl; 070 - 3028485

Wat

Expertmeeting 'Uitbouwen ruimtelijke kwaliteit aan de hand van de casus Halfweg'

Urgentie

Demissionair minister Eurlings van Verkeer en Waterstaat ziet problemen en kansen rond ontsluiting station Halfweg.

Centrale vraag/issue

Hoe verhogen wij de ruimtelijke kwaliteit in het gebied Haarlem – Halfweg – Amsterdam?

Dit betekent een cultuurhistorisch herstel, groen / wateropgave, hoe stadsgrenzen te definiëren, hoe verhoudt zich dit tot Mooi Nederland en Compact Nederland.

Aantal deelnemers

10 – 20 mensen onder leiding van een moderator/reflectant

Wanneer

najaar 2010

Tijdsduur

1 dagdeel

Wie

Provincie Noord - Holland (2 mensen), Gemeenten Haarlem, Amsterdam (bv Zef Hemel) en Haarlemmermeer, Rijkswaterstaat (bv. Ben Vieveen), Ymere, stadsarchitect Haarlem, Haarlemmermeer en Amsterdam, NS Prorail (bv. Willem van Heijningen, Joost Stavot) enz.

Eerst opzet

13.0 uur Lunchbuffet

13.30 uur Inleiding vraagstuk

MEER AANDACHT VOOR DE AS HAARLEM-AMSTERDAM

Wat valt er op het gebied van stedenbouw en architectuur te doen met de as Haarlem-Amsterdam? Véél, zo bleek tijdens twee door het Architectuurcentrum Amsterdam (ARCAM), ABC Architectuurcentrum Haarlem en stadsbouwmeester Max van Aerschot geïnitieerde bijeenkomsten rond de tentoonstelling 'Van Poort tot Poort'. Die werd gehouden in het ARCAM en komt in het najaar naar het ABC. Max van Aerschot werd tijdens de bijeenkomsten gesterkt in zijn overtuiging dat op de as tussen Haarlem en Amsterdam veel goeds en groens van de grond kan komen.

Tussen de Amsterdamse Poort in Haarlem en de Haarlemmer Poort in Amsterdam valt vanuit een oogpunt van stedenbouw en architectuur veel te beleven. Maar het belang van de 20 kilometer lange as blijft in de optiek van Max van Aerschot nogal onderbelicht. Vandaar dat de Haarlemse stadsbouwmeester samen met het ARCAM en ABC twee debatten organiseerde. In Amsterdam waren daarbij heel wat Haarlemmers van de partij en ook de Zandvoortse wethouder Belinda Göransson. Bij het debat in Haarlem was onder anderen de Haarlemse wethouder Ewout Cassee aanwezig.

In zijn presentatie plaatste Max van Aerschot de as Haarlem-Amsterdam in een bredere regionale context. Hij verwees o.a. naar de in 2010 door de Haarlemse gemeenteraad vastgestelde gebiedsvisie Oostradiaal en naar een al in 2011 door hem georganiseerd symposium op perron 3 van het NS-station Haarlem. Volgens de stadsbouwmeester komt het er mede op aan om de provincie Noord-Holland en het Rijk te overtuigen van de noodzaak om kansen op de as tussen 023 en 020 te benutten. Zoals in Haarlem waar de verkeersader Amsterdamsevaart weer water zou moeten worden. Dus minder asfalt. Hetgeen de leefkwaliteit van de omliggende wijken sterk verhoogt.

Door breder en in samenhang naar de as te kijken kunnen gemeenten en andere partijen méér bereiken, vindt Max van Aerschot. Wat dat betreft moet volgens de Haarlemse stadsbouwmeester door worden geborduurd op een rijk verleden: "Het is het gebied van de eerste trekvaart, de eerste spoorlijn en de eerste autosnelweg. Maar ook van een eeuwenoud sluizencomplex bij 'Holland op z'n smalst' in Halfweg. En van de voormalige suikerfabriek. De uitdaging waar we ons voor gesteld zien is om de as goed en groen te houden. Het besef dat er veel kansen en uitdagingen liggen is door de debatten in het ARCAM en ABC versterkt."

Als het aan Max van Aerschot ligt wordt dat besef in het najaar verder versterkt als het ABC de tentoonstelling 'Van Poort tot Poort' in huis heeft

concept versie 10 jan 2010

Expertmeeting regionale gebiedsontwikkeling Amsterdamse Vaart door en voor drie gemeenten: Haarlem, Haarlemmerliede en Amsterdam

De Amsterdamse Vaart loopt van de Amsterdamse Poort in Haarlem via de gemeente Haarlemmerliede tot de Haarlemmerpoort in Amsterdam en ligt daardoor in drie gemeenten: Haarlem, Haarlemmerliede en Amsterdam (stadsdeel West). Langs de Amsterdamse Vaart lopen een historisch spoorlijn en een historische trekvaart, een autoweg als verbinding tussen Amsterdam en Haarlem, dwars door het dorp Halfweg, met station. Door het gebied loopt de Stelling van Amsterdam. Langs dit traject kan worden gesproken van een 'multimodaal knooppunt': een gebied waarin verschillende verkeersmiddelen (trein, openbaar vervoer, auto en fiets) worden gecombineerd met andere stedelijke functies zoals wonen, werken en culturele voorzieningen. Het voorgenomen stedelijk ontwerp voor deze gebiedsontwikkeling kan wellicht als voorbeeld worden aangemerkt. Daarbij spelen naast landschap, infrastructuur en bebouwing vele andere opgaven een rol, zoals de waterhuishouding, het sluizensysteem, de verknoping van het nieuwe NS Station (opening 2011), de rondweg en een gewenste oplossing voor de onrustige verbindingen door Halfweg. Voor dit laatste probleem is door de Tweede Kamer aandacht gevraagd bij de minister van Verkeer en Vervoer.

De plannen voor de gebiedsontwikkeling langs het Haarlemse traject (Amsterdamse Poort – gemeentegrens Haarlemmerliede) en het Amsterdamse traject (Haarlemmerpoort – gemeentegrens Haarlemmerliede) zijn afgerond. Naar verwachting neemt de gemeenteraad van Haarlem deze zomer een besluit over het Haarlemse traject.

De stadsbouwmeester van Haarlem, Max van Aerschot, heeft het initiatief genomen om in een samenwerkingsverband met de drie gemeenten de gebiedsontwikkeling langs het gehele traject af te stemmen. Hiertoe heeft hij gesprekken gevoerd met de wethouders van Haarlemmerliede en stadsdeel West van Amsterdam. De Rijksadviseur voor de Infrastructuur Ton Venhoeven onderschrijft dit initiatief.

Doel expertmeeting

In de afgelopen 15 jaar zijn circa 10 tot 20 deskundigen betrokken geweest bij eerdere discussies over de ruimtelijke ontwikkeling van het gebied. De drie gemeenten en de betrokkenen beogen om de regionale gebiedsontwikkeling integraal ter hand te nemen. Als concrete start van dit proces heeft hij Architectuur Lokaal gevraagd om een voorstel te doen voor de organisatie van een expertmeeting. Doel hiervan is, de reeds aanwezige kennis bijeen te voegen om van daaruit stappen naar toekomstige ontwikkelingsplannen te kunnen nemen op MRA-niveau (Metropool Regio Amsterdam). Architectuur Lokaal stelt voor om een expertmeeting te organiseren die informeel en tegelijkertijd efficiënt is: men moet openhartig kunnen spreken en er moet een maximaal rendement worden bereikt. Om allen de gelegenheid te geven direct over alle kennis van elkaar te kunnen beschikken en kennis/vragen uit te kunnen wisselen, zal de bijeenkomst geheel plenair verlopen.

Deelnemers

De deelnemers zijn deskundigen en anderen die de afgelopen jaren professioneel betrokken zijn geweest bij ontwikkelingsplannen voor het gebied. Tevens uitgenodigd worden de betrokken wethouders: Ewout Cassee, wethouder Haarlem, Bert Bruijn, burgemeester Haarlemmerliede en